

Acest document reprezintă un instrument de documentare, iar instituțiile nu își asumă responsabilitatea pentru conținutul său.

► **B** **DIRECTIVA 2003/54/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**
din 26 iunie 2003
privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de abrogare a Directivei 96/92/CE
(JO L 176, 15.7.2003, p. 37)

Astfel cum a fost modificată prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Directiva 2004/85/CE a Consiliului din 28 iunie 2004	L 236	10	7.7.2004
► <u>M2</u>	Directiva 2008/3/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008	L 17	6	22.1.2008

DIRECTIVA 2003/54/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 26 iunie 2003

**privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și
de abrogare a Directivei 96/92/CE**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 47 alineatul (2), articolul 55 și articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽²⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Directiva 96/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽⁴⁾ a adus contribuții semnificative la crearea unei piețe interne a energiei electrice.
- (2) Experiența dobândită din punerea în aplicare a prezentei directive demonstrează avantajele considerabile pe care le poate aduce piața internă a energiei electrice din punctul de vedere al eficiențizării, scăderii prețurilor, îmbunătățirii calității serviciilor și creșterii competitivității. Rămân, cu toate acestea, lacune importante și posibilități de îmbunătățire a funcționării pieței; sunt așadar necesare dispoziții concrete în special pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile la nivelul producției și pentru reducerea riscului poziției dominante pe piață și a comportamentului agresiv, asigurându-se tarife de transport și distribuție nediscriminatorii, prin accesul la rețea pe bază de tarife publicate înainte de intrarea lor în vigoare și garantându-se protejarea drepturilor micilor consumatori vulnerabili și divulgarea informațiilor privind sursele de energie pentru producerea de energie electrică, precum și trimiteri la surse, după caz, care oferă informații privind impactul asupra mediului.
- (3) Consiliul European, reunit la Lisabona, la 23 și 24 martie 2000, a solicitat întreprinderea urgentă a unor acțiuni pentru realizarea pieței interne atât în sectorul energiei electrice, cât și în cel al gazului, precum și accelerarea liberalizării în aceste sectoare, în vederea instituirii unei piețe interne pe deplin operaționale. În rezoluția sa din 6 iulie 2000 privind al doilea raport al Comisiei privind stadiul liberalizării piețelor energiei, Parlamentul European a solicitat Comisiei să adopte un calendar detaliat pentru atingerea unor obiective precis definite, în vederea liberalizării treptate până la liberalizarea totală a pieței energiei.
- (4) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor europeni – libera circulație a mărfurilor, libertatea de a presta servicii și libertatea de stabilire – pot fi efective numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor

⁽¹⁾ JO C 240 E, 28.8.2001, p. 60 și JO C 227 E, 24.9.2002, p. 393.

⁽²⁾ JO C 36, 8.2.2002, p. 10.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 13 martie 2002 (JO C 47 E, 27.2.2003, p. 350). Poziția comună a Consiliului din 3 februarie 2003 (JO C 50 E, 4.3.2003, p. 15) și Decizia Parlamentului European din 4 iunie 2003 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽⁴⁾ JO L 27, 30.1.1997, p. 20.

▼B

să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.

- (5) Principalele obstacole în calea realizării unei piețe interne pe deplin operaționale și concurențiale se referă, printre altele, la problemele de acces la rețea, problemele de tarifare și gradele diferite de deschidere a piețelor între statele membre.
- (6) Pentru o bună funcționare a concurenței, accesul la rețea trebuie să fie nediscriminatoriu, transparent și bazat pe prețuri stabilite în mod echitabil.
- (7) Pentru realizarea pieței interne a energiei electrice, accesul nediscriminatoriu la rețea al operatorului de rețea de transport sau de distribuție este de o importanță capitală. Un operator de rețea de transport sau de distribuție poate cuprinde una sau mai multe întreprinderi.
- (8) În vederea asigurării unui acces eficient și nediscriminatoriu la rețea, este necesar ca rețelele de transport și de distribuție să fie exploatate prin intermediul unor entități distincte din punct de vedere juridic, în care există întreprinderi integrate pe verticală. Comisia ar trebui să evalueze măsurile cu efect echivalent, elaborate de către statele membre în vederea realizării acestui obiectiv și, după caz, să prezinte propuneri pentru modificarea prezentei directive. De asemenea, este necesar ca operatorii de rețele de transport și de distribuție să aibă drepturi efective de luare a deciziei în privința activelor necesare pentru întreținerea, exploatarea și dezvoltarea rețelelor, atunci când activele în cauză sunt deținute și exploatate de către întreprinderi integrate pe verticală. Este necesară garantarea independenței operatorilor de rețele de distribuție și a operatorilor de rețele de transport, în special în ceea ce privește interesele producătorilor și furnizorilor. Prin urmare, trebuie instituite structuri de gestionare independente între operatorii de rețele de distribuție și operatorii de rețele de transport și orice întreprindere de producție/furnizare.

Este, cu toate acestea, important să se facă distincția între această separare juridică și decuplarea proprietății. Separarea juridică nu implică schimbarea proprietății asupra activelor și nimic nu împiedică aplicarea unor condiții de încadrare în muncă similare sau identice în ansamblul întreprinderilor integrate pe verticală. Cu toate acestea, este necesar să se asigure un proces decizional nediscriminatoriu prin măsuri organizatorice care se referă la independența factorilor de decizie responsabili.

- (9) În cazul rețelelor mici, poate fi necesară asigurarea furnizării de servicii auxiliare de către operatorii de rețele de transport (OST) interconectați la rețelele mici.
- (10) Deși prezenta directivă nu se ocupă de problemele de proprietate, se amintește faptul că, în cazul unei întreprinderi cu activitate de transport sau distribuție care este separată în forma sa juridică de întreprinderile care desfășoară activități de producție și/sau furnizare, întreprinderea care deține infrastructura poate fi desemnată operator de rețea.
- (11) Pentru a evita impunerea unei sarcini financiare și administrative disproporționate asupra micilor întreprinderi de distribuție, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, după caz, de a excepta aceste întreprinderi de la cerințele juridice privind decuplarea distribuției.
- (12) Procedurile de autorizare nu ar trebui să creeze o sarcină administrativă disproporționată față de mărimea și impactul potențial al producătorilor de energie electrică.
- (13) Este necesară luarea unor măsuri suplimentare în vederea asigurării unor tarife transparente și nediscriminatorii pentru

▼B

accesul la rețele. Aceste tarife ar trebui să fie aplicabile tuturor utilizatorilor rețelei, fără nici o discriminare.

- (14) Pentru a facilita încheierea de contracte de către o întreprindere de energie electrică stabilită într-un stat membru în vederea furnizării de energie electrică consumatorilor eligibili din alt stat membru, statele membre și, după caz, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să depună eforturi pentru a obține condiții mai omogene și același grad de eligibilitate în ansamblul pieței interne.
- (15) Existența unei reglementări eficiente asigurate de una sau mai multe autorități de reglementare naționale constituie un element important pentru garantarea existenței unor condiții nediscriminatorii de acces la rețea. Statele membre specifică funcțiile, competențele și prerogativele administrative ale autorităților de reglementare. Este important ca autoritățile de reglementare din toate țările membre să aibă în comun un set minim de competențe. Competențele acestor autorități de reglementare naționale ar trebui să includă competența de a stabili sau de a aproba tarifele sau, cel puțin, metodele de calcul al tarifelor de transport și de distribuție. Pentru a evita incertitudinea și litigiile costisitoare și îndelungate, aceste tarife ar trebui publicate înainte de intrarea lor în vigoare.
- (16) Comisia și-a manifestat intenția de a înființa un grup european de reglementare a energiei electrice și gazului, care ar constitui un mecanism consultativ adaptat pentru încurajarea cooperării și coordonării autorităților naționale de reglementare, în vederea promovării dezvoltării pieței interne a energiei electrice și gazului și contribuirii la aplicarea uniformă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute de prezenta directivă, de Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽¹⁾ și de Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽²⁾.
- (17) Pentru a asigura accesul efectiv la piață al tuturor actorilor de pe piață, inclusiv al noilor intrați, este necesară crearea unor mecanisme de ajustare nediscriminatorii și care să reflecte costurile. În acest sens, imediat ce piața energiei electrice devine suficient de lichidă, va fi necesară crearea unor mecanisme de piață transparente pentru furnizarea și achiziționarea de energie electrică, necesare în vederea ajustării. În absența unei piețe lichide, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să joace un rol activ pentru a garanta faptul că tarifele de ajustare sunt nediscriminatorii și reflectă costurile. În același timp, ar trebuie oferite stimulente adecvate pentru a echilibra intrările și ieșirile de energie electrică și pentru a nu periclita sistemul.
- (18) Autoritățile de reglementare naționale ar trebuie să aibă posibilitatea de a stabili sau de a aproba tarifele sau metodele de calcul al tarifelor, pe baza propunerii operatorului de rețele de transport sau a operatorului (operatorilor) de rețele de distribuție sau pe baza unei propuneri agreeate de acest (acești) operator(i) și de utilizatorii rețelei. În realizarea acestor sarcini, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să asigure faptul că tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile și ar trebui să țină cont de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung, ca urmare a producției distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii.

⁽¹⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 57.

⁽²⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 1.

▼B

- (19) Din motive de echitate, competitivitate și, indirect, pentru crearea de locuri de muncă, toate sectoarele industriale și comerciale din Comunitate, în special întreprinderile mici și mijlocii, precum și toți cetățenii Comunității care beneficiază de avantajele economice ale pieței interne ar trebui, de asemenea, să poată beneficia de un înalt nivel de protecție a consumatorului, în special consumatorii casnici, iar atunci când statele membre consideră oportun, întreprinderile mici ar trebui să aibă și ele posibilitatea de a beneficia de garanții privind serviciile publice, în special în ceea ce privește siguranța aprovizionării și tarifele rezonabile.
- (20) Consumatorii de energie electrică ar trebui să aibă posibilitatea de a-și alege liber furnizorul. Cu toate acestea, este necesară o abordare treptată în vederea realizării pieței interne a energiei electrice, pentru a permite întreprinderilor să se adapteze și pentru a asigura existența unor măsuri și sisteme adecvate pentru protejarea intereselor consumatorilor și garantarea dreptului lor real și efectiv de a-și alege furnizorul.
- (21) Deschiderea progresivă a pieței în vederea concurenței ar trebui să înlăture, cât mai curând posibil, diferențele dintre statele membre. Este necesar să se asigure transparența și securitatea în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei directive.
- (22) Aproape toate statele membre au optat pentru asigurarea concurenței pe piața producției de energie electrică printr-o procedură de autorizare transparentă. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să garanteze posibilitatea contribuției la securitatea aprovizionării prin lansarea unei proceduri de cerere de ofertă sau a unei proceduri echivalente, în cazul în care suficientă capacitatea de producție de energie electrică construită pe baza procedurii de autorizare nu este suficientă. În interesul protecției mediului și al promovării noilor tehnologii tinere, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a lansa o cerere de ofertă pentru furnizarea de noi capacități, pe baza unor criterii publicate. Noile capacități includ, între altele, sursele de energie regenerabilă și cogenerarea.
- (23) În interesul securității aprovizionării, este necesar să se monitorizeze echilibrul dintre cerere și ofertă în diversele state membre și să se întocmească un raport privind situația la nivel comunitar, luându-se în considerare capacitatea de interconectare între zone. Această monitorizare ar trebui să fie realizată în timp util, pentru a permite luarea unor măsuri corespunzătoare, în cazul în care securitatea aprovizionării ar fi compromisă. Construirea și întreținerea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconectare, ar trebui să contribuie la asigurarea unei aprovizionări stabile cu energie electrică. Întreținerea și construirea infrastructurilor de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconectare și a producției descentralizate de energie electrică, constituie elemente importante pentru asigurarea unei aprovizionări stabile cu energie electrică.
- (24) Statele membre ar trebui să asigure consumatorilor casnici și, după caz, întreprinderilor mici dreptul de a se aproviziona cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a menține serviciile publice la un nivel ridicat în cadrul Comunității, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor de serviciu public și de comparare a eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciilor publice. Este necesar ca statele membre să ia măsurile necesare pentru protejarea consumatorilor vulnerabili în contextul pieței interne a energiei electrice. Aceste măsuri pot diferi în funcție de situația specifică din statele membre în

▼B

cauză și pot cuprinde măsuri specifice legate de plata facturilor de electricitate sau măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de asigurări sociale. Atunci când se furnizează servicii universale și micilor întreprinderi, măsurile pentru asigurarea furnizării acestor servicii universale pot diferi în funcție de consumatorii casnici și întreprinderile mici.

- (25) Comisia și-a exprimat intenția de a lua inițiativa în special cu privire la domeniul de aplicare a dispoziției privind etichetarea și, în special, la modul în care informațiile privind impactul asupra mediului, cel puțin în privința emisiilor de CO₂ și a deșeurilor radioactive rezultate din producerea de energie electrică din diferite surse de energie, ar putea fi puse la dispoziție în mod transparent, ușor accesibil și comparabil pe întreg teritoriul Uniunii Europene, precum și la modalitatea de eficientizare a măsurilor luate în statele membre pentru verificarea exactității informațiilor puse la dispoziție de către furnizori.
- (26) Respectarea obligațiilor privind serviciile publice reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, securitatea aprovizionării, protecția mediului și niveluri egale de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele privind serviciile publice să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale și cu respectarea legislației comunitare.
- (27) Statele membre pot numi un furnizor de ultimă instanță. Acest furnizor poate fi departamentul de vânzări al unei întreprinderi integrate pe verticală, care realizează și funcția de distribuitor, cu condiția ca acesta să respecte condițiile în materie de decuplare.
- (28) Măsurile puse în aplicare de către statele membre pentru realizarea obiectivelor de coeziune economică și socială pot cuprinde, în special, oferirea de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele naționale și comunitare existente. Aceste instrumente pot include mecanisme de răspundere pentru garantarea investiției necesare.
- (29) În măsura în care dispozițiile adoptate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public constituie ajutoare de stat în temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, există obligația, în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din tratat, de notificare a Comisiei cu privire la aceste ajutoare.
- (30) Cerința de a notifica Comisiei orice refuz de acordare a autorizației de construire a unei noi capacități de producție s-a dovedit a fi o povară administrativă inutilă și, prin urmare, trebuie înlăturată.
- (31) Întrucât obiectivul acțiunii preconizate, și anume crearea unei piețe interne a energiei electrice pe deplin operațională și în care să există concurență reală, dar aceasta nu poate fi realizată în măsură suficientă de către statele membre și poate, prin urmare, având în vedere dimensiunea și efectele măsurii, să fie realizat mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, enunțat la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum a fost enunțat la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat.
- (32) Având în vedere experiența câștigată din funcționarea Directivei 90/547/CEE a Consiliului din 29 octombrie 1990 privind tranzitul de energie electrică prin rețelele de transport ⁽¹⁾, este necesar să se ia măsuri pentru a asigura regimuri de acces omogene și

⁽¹⁾ JO L 313, 13.11.1990, p. 30, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 98/75/CE a Comisiei (JO L 276, 13.10.1998, p. 9).

▼B

nediscriminatorii pentru transport, inclusiv fluxuri de energie electrică transfrontaliere între statele membre. Pentru a asigura omogenitatea condițiilor de acces la rețelele de energie electrică chiar și în cazul tranzitului, este necesară abrogarea directivei menționate.

- (33) Având în vedere domeniul de aplicare a modificărilor aduse Directivei 96/92/CE, este de dorit, din motive de claritate și raționalizare, să se reformeze dispozițiile în cauză.
- (34) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE ȘI DEFINIȚII*Articolul 1***Domeniul de aplicare**

Prezenta directivă stabilește norme comune pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice. Prezenta directivă definește normele de organizare și de funcționare a sectorului energiei electrice, accesul la piață, criteriile și procedurile aplicabile cererilor de ofertă și acordarea autorizațiilor, precum și exploatarea rețelelor.

*Articolul 2***Definiții**

În sensul prezentei directive:

1. „*producție*” înseamnă producția de energie electrică;
2. „*producător*” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care produce energie electrică;
3. „*transport*” înseamnă transportul de energie electrică în rețeaua de foarte înaltă și înaltă tensiune, interconectată în scopul furnizării către consumatorii finali sau distribuitori, dar fără să includă și furnizarea;
4. „*operator de rețele de transport*” înseamnă orice persoană fizică sau juridică răspunzătoare de exploatarea, întreținerea și, după caz, dezvoltarea rețelei de transport într-o anumită zonă și, după caz, interconectările cu alte rețele, precum și cu asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de a satisface cereri rezonabile de transport de energie electrică;
5. „*distribuție*” înseamnă transportul de energie electrică în rețele de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în vederea livrării sale către consumatori, dar fără a include furnizarea;
6. „*operator de rețea de distribuție*” înseamnă orice persoană fizică sau juridică răspunzătoare de exploatarea, întreținerea și, după caz, dezvoltarea rețelei de transport într-o anumită zonă și, după caz, interconectările cu alte rețele, precum și cu asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de a satisface cereri rezonabile de distribuție de energie electrică;
7. „*consumatori*” înseamnă consumatorii en-gros sau finali de energie electrică;
8. „*consumatori en-gros*” înseamnă persoanele fizice sau juridice care cumpără energie electrică în vederea revânzării în interiorul sau în exteriorul rețelei în care sunt stabilite;

▼B

9. „*consumatori finali*” înseamnă consumatorii care cumpără energie electrică pentru uz propriu;
10. „*consumatori casnici*” înseamnă consumatorii care cumpără energie electrică pentru consum casnic, exclusiv activități comerciale sau profesionale;
11. „*alți consumatori decât cei casnici*” înseamnă persoanele fizice sau juridice care cumpără energie electrică nedestinată consumului casnic, inclusiv producători și consumatori en-gros;
12. „*consumatori eligibili*” înseamnă consumatorii care sunt liberi să achiziționeze energie electrică de la furnizorul pe care îl aleg, în sensul articolului 21 din prezenta directivă;
13. „*interconexiuni*” înseamnă echipamentele folosite pentru interconectarea rețelelor electrice;
14. „*rețea interconectată*” înseamnă rețea constituită din mai multe rețele de transport și de distribuție legate între ele prin intermediul unei sau mai multor interconexiuni;
15. „*linie directă*” înseamnă fie o linie electrică care leagă un amplasament de producție izolat și un consumator izolat, fie o linie electrică care leagă un producător de energie electrică și un furnizor de energie electrică care aprovizionează direct unitățile și filialele proprii, precum și consumatorii eligibili;
16. „*ordinea de prioritate economică*” înseamnă ierarhizarea surselor de aprovizionare cu energie electrică după criterii economice;
17. „*servicii auxiliare*” înseamnă toate serviciile necesare pentru exploatarea rețelelor de transport și de distribuție;
18. „*utilizatori ai rețelei*” înseamnă persoanele fizice sau juridice care alimentează o rețea de transport sau de distribuție sau care sunt deservite de o astfel de rețea;
19. „*furnizare*” înseamnă vânzarea, inclusiv revânzarea, de energie electrică către consumatori;
20. „*întreprindere integrată de energie electrică*” înseamnă o întreprindere integrată pe verticală sau pe orizontală;
21. „*întreprindere integrată pe verticală*” înseamnă o întreprindere sau un grup de întreprinderi ale căror relații reciproce sunt definite la articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor între întreprinderi ⁽¹⁾ și care asigură cel puțin una din următoarele funcții: transport sau distribuție și cel puțin una din următoarele funcții: producere sau furnizare a energiei electrice;
22. „*întreprindere conexă*” înseamnă o întreprindere conexă, în sensul articolului 41 din a șaptea Directivă 83/349/CEE a Consiliului din 13 iunie 1983, în temeiul articolului 44 alineatul (2) litera (g) (*) din tratat, privind conturile consolidate ⁽²⁾ și/sau o întreprindere asociată, în sensul articolului 33 alineatul (1) din directiva menționată și/sau o întreprindere care aparține aceluiași acționari;
23. „*întreprindere integrată pe orizontală*” înseamnă o întreprindere care îndeplinește cel puțin una din următoarele funcții: producție în vederea vânzării, transport, distribuție sau furnizare a energiei electrice, precum și o altă activitate fără legătură cu sectorul energiei electrice;
24. „*procedură de cerere de ofertă*” înseamnă procedura prin care cerințele suplimentare și capacitatea de rezervă planificate sunt acoperite prin furnizări din instalații de producție noi sau existente;

(1) JO L 395, 30.12.1989, p. 1, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1310/97 (JO L 180, 9.7.1997, p. 1).

(*) Titlul Directivei 83/349/CEE a fost adaptat pentru a ține de cont de renumotarea articolelor Tratatului CE în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam. Trimiterea inițială se făcea la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(2) JO L 193, 18.7.1993, p. 1, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2001/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 283, 27.10.2001, p. 28).

▼B

25. „*planificare pe termen lung*” înseamnă planificarea necesarului de investiții în capacități de producție, de transport și de distribuție pe termen lung, în vederea satisfacerii cererii de energie electrică a rețelei și a asigurării aprovizionării cu energie a consumatorilor;
26. „*mică rețea izolată*” înseamnă orice rețea cu un consum mai mic de 3 000 GWh în anul 1996, în care mai puțin de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte rețele;
27. „*micrореțea izolată*” înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 500 GWh în anul 1996, care nu este interconectat cu alte rețele;
28. „*securitate*” înseamnă atât securitatea aprovizionării și furnizării de energie electrică, cât și securitatea tehnică;
29. „*eficiență energetică/gestionare a cererii*” înseamnă o abordare globală sau integrată, cu scopul de a influența volumul și momentul consumului de energie electrică, în vederea reducerii consumului de energie primară și a vârfurilor de sarcină, acordându-se prioritate investițiilor în măsuri de eficiență energetică sau alte măsuri, cum ar fi contractele de furnizare întreruptibilă, și nu investițiilor pentru creșterea capacităților de producție, în cazul în care primele reprezintă opțiunea cea mai eficientă și economică, luându-se în considerare efectul pozitiv asupra mediului al reducerii consumului de energie, precum și aspectele legate de securitatea aprovizionării și costurile de distribuție conexe;
30. „*surse de energie regenerabile*” înseamnă surse de energie nefosile regenerabile (energie eoliană, solară, geotermală, a valurilor, a mareelor, hidroenergie, biomasă, gaze provenite din descompunerea deșeurilor, gaze provenite de la instalațiile de tratare a apelor uzate și biogaz);
31. „*producție distribuită*” înseamnă centralele de producție conectate la rețeaua de distribuție.

CAPITOLUL II

NORMELE GENERALE DE ORGANIZARE A SECTORULUI*Articolul 3***Obligații de serviciu public și protecția consumatorului**

- (1) Pe baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile de energie electrică funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe de energie electrică concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile și obligațiile acestor întreprinderi.
- (2) Ținând seama pe deplin de dispozițiile pertinente din tratat, în special articolul 86, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la securitate, inclusiv securitatea aprovizionării, regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică și protecția climei. Aceste obligații trebuie să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile și trebuie să garanteze egalitatea accesului întreprinderilor de energie electrică din UE la consumatorii naționali. În ceea ce privește securitatea aprovizionării și eficiența energetică/gestionarea cererii, precum și pentru realizarea obiectivelor de protecție a mediului menționate la prezentul alineat, statele membre pot pune în aplicare o planificare pe termen lung, luând în considerare posibilitatea accesului la rețea a terților.
- (3) Statele membre garantează că toți consumatorii casnici și, atunci când consideră adecvat, micile întreprinderi (adică întreprinderile cu mai puțin de 50 de salariați și o cifră de afaceri anuală sau un bilanț care nu depășește 10 milioane de euro) beneficiază de serviciile universale, și anume de dreptul de a li se furniza, pe teritoriul lor, energie electrică de

▼B

o calitate bine definită, la prețuri rezonabile, ușor și clar comparabile și transparente. Pentru a se asigura furnizarea de servicii universale, statele membre pot numi un furnizor de ultimă instanță. Statele membre impun întreprinderilor de distribuție obligația de a conecta consumatorii la rețeaua lor, în baza unor condiții și tarife stabilite în conformitate cu procedura definită la articolul 23 alineatul (2). Prezenta directivă nu împiedică în nici un fel încercarea statelor membre de a consolida poziția pe piață a consumatorilor casnici, precum și a consumatorilor mici și mijlocii, prin promovarea posibilităților de regrupare voluntară în vederea reprezentării acestei categorii de consumatori.

Primul paragraf trebuie pus în aplicare într-un mod transparent și nediscriminatoriu și nu trebuie să împiedice deschiderea pieței prevăzută la articolul 21.

(4) Atunci când se prevăd compensații financiare, alte forme de compensare sau drepturi exclusive acordate de către un stat membru pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alineatele (2) și (3), acestea trebuie acordate într-un mod nediscriminatoriu și transparent.

(5) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția consumatorilor finali, garantând, în special, protecția adecvată a consumatorilor vulnerabili, inclusiv prin măsuri care să îi ajute să evite debranșarea. În acest context, statele membre pot lua măsuri de protejare a consumatorilor finali din zonele îndepărtate. Statele membre asigură un nivel înalt de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența condițiilor contractuale, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a litigiilor. Statele membre garantează dreptul consumatorului eligibil de a-și schimba efectiv furnizorul. Cel puțin în ceea ce privește consumatorii casnici, aceste măsuri le includ pe cele prevăzute la anexa A.

(6) Statele membre asigură că furnizorii de energie electrică precizează următoarele în factură sau în documentele anexate la aceasta, precum și în materialele promoționale puse la dispoziția consumatorilor finali:

- (a) contribuția fiecărei surse de energie la totalitatea surselor de energie utilizate de către furnizor în anul precedent;
- (b) cel puțin o trimitere la sursele de referință existente, cum ar fi pagini web, care pun la dispoziția publicului informații despre impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea de energie electrică pornind de la totalitatea surselor de energie utilizate de către furnizor în anul precedent.

În ceea ce privește energia electrică obținută prin intermediul unei burse de energie electrică sau importată de la o întreprindere din afara Comunității, pot fi folosite cifre agregate furnizate în cadrul bursei sau de către întreprinderea în cauză, în cursul anului precedent.

Statele membre iau măsurile necesare pentru a garanta fiabilitatea informațiilor oferite de către furnizori consumatorilor lor, în conformitate cu prezentul articol.

(7) Statele membre iau măsurile care se impun pentru atingerea obiectivelor de coeziune economică și socială, de protecție a mediului, care pot cuprinde măsuri de eficiență energetică/gestionare a cererii, precum și mijloace de combatere a schimbărilor climatice, precum și de securitate a aprovizionării. Aceste măsuri pot include oferirea de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele existente la nivel național și comunitar, pentru întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconectare.

(8) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile articolelor 6, 7, 20 și 22 în cazul în care aplicarea acestora ar obstrucționa realizarea, de drept sau de fapt, a obligațiilor impuse întreprinderilor de energie electrică în interesul economic general și în măsura în care dezvoltarea

▼B

comerțului nu ar fi afectată atât de mult încât să contravină intereselor Comunității. Interesele Comunității includ, printre altele, concurența în ceea ce privește consumatorii eligibili, în conformitate cu prezenta directivă și cu articolul 86 din tratat.

(9) La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre informează Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciile universale și serviciile publice, inclusiv protecția consumatorului și protecția mediului și posibilul lor efect asupra concurenței pe plan național și internațional, indiferent dacă aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă. Statele membre notifică ulterior Comisia, la fiecare doi ani, cu privire la orice modificare adusă acestor măsuri, indiferent dacă acestea necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă.

*Articolul 4***Monitorizarea securității aprovizionării**

Statele membre asigură monitorizarea aspectelor privind securitatea aprovizionării. Atunci când consideră oportun, statele membre pot delega această sarcină autorităților de reglementare menționate la articolul 23 alineatul (1). Această monitorizare cuprinde, în special, echilibrul între cerere și ofertă pe piața națională, nivelul cererii viitoare prognozate și capacitatea suplimentară avută în vedere, planificată sau în construcție, precum și calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor și măsuri de acoperire a vârfului de cerere și de contracarare a deficitelor de capacitate ale unuia sau mai multor furnizori. Autoritățile competente publică la fiecare doi ani, până la 31 iulie, un raport care să evidențieze constatările făcute în monitorizarea acestor probleme, precum și orice măsuri luate sau preconizate în acest context și înaintează imediat acest raport Comisiei.

*Articolul 5***Norme tehnice**

Statele membre asigură definirea criteriilor tehnice de securitate, precum și elaborarea și publicarea normelor tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de concepție și operaționale pentru conectarea la rețea a instalațiilor de producție, a rețelelor de distribuție, a echipamentelor consumatorilor care se conectează direct, a circuitelor de interconectare și a liniilor directe. Aceste norme tehnice trebuie să asigure interoperabilitatea rețelelor și să fie obiective și nediscriminatorii. Ele sunt notificate Comisiei în conformitate cu articolul 8 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile legate de societatea informațională ⁽¹⁾.

CAPITOLUL III

PRODUȚIA*Articolul 6***Procedura de autorizare pentru noile capacități**

(1) Pentru construirea de noi instalații de producție, statele membre adoptă o procedură de autorizare care trebuie să se desfășoare după criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

⁽¹⁾ JO L 204, 21.7.1998, p. 37, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 98/48/CE (JO L 217, 5.8.1998, p. 18).

▼B

(2) Statele membre stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor pentru construirea unor noi capacități de producție pe teritoriul lor. Aceste criterii pot avea în vedere:

- (a) siguranța și securitatea rețelilor electrice, a instalațiilor și echipamentelor asociate;
- (b) protecția sănătății și siguranței publice;
- (c) protecția mediului;
- (d) ocuparea terenurilor și alegerea amplasamentelor;
- (e) utilizarea domeniului public;
- (f) eficiența energetică;
- (g) natura surselor primare;
- (h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare;
- (i) conformitatea cu măsurile adoptate în temeiul articolului 3.

(3) Statele membre asigură faptul că procedurile de autorizare pentru micii producători și/sau producția distribuită iau în considerare dimensiunea și impactul lor potențial limitat.

(4) Procedurile și criteriile de autorizare trebuie să fie publice. Solicitanții sunt informați cu privire la motivele oricărui refuz de acordare a autorizației. Motivele trebuie să fie obiective, nediscriminatorii, bine întemeiate și pe deplin motivate. Trebuie puse căi de atac la dispoziția solicitantului.

Articolul 7

Cererea de ofertă pentru noile capacități

(1) Statele membre asigură, în interesul securității aprovizionării, posibilitatea prevederii de noi capacități sau măsuri de eficiență energetică/gestionare a cererii, printr-o procedură de cerere de ofertă sau orice procedură echivalentă din punctul de vedere al transparenței și nediscriminării, pe bază de criterii publicate. Cu toate acestea, procedura de cerere de ofertă poate fi lansată numai în cazul în care, pe baza procedurii de autorizare, capacitatea de producție care se construiește sau măsurile privind eficiența energetică/gestionarea cererii luate nu sunt suficiente pentru a asigura securitatea aprovizionării.

(2) Statele membre pot asigura, în interesul protecției mediului și al promovării noilor tehnologii, posibilitatea de a lansa o cerere de ofertă pentru noi capacități, pe bază de criterii publicate. Această cerere de ofertă se poate referi la noi capacități sau la măsuri de eficiență energetică/gestionare a cererii. Cu toate acestea, procedura de cerere de ofertă poate fi lansată numai în cazul în care, pe baza procedurii de autorizare, capacitatea de producție care se construiește sau măsurile luate nu sunt suficiente pentru realizarea acestor obiective.

(3) Detaliile privind procedura de cerere de ofertă pentru mijloacele de producție, precum și măsurile de eficiență energetică/gestionare a cererii se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* cu cel puțin șase luni înainte de data închiderii cererii de ofertă.

Caietul de sarcini se pune la dispoziția oricărei întreprinderi interesate stabilite pe teritoriul unui stat membru, astfel încât aceasta să aibă suficient timp să-și depună oferta.

În vederea asigurării principiului transparenței și nediscriminării, caietul de sarcini conține descrierea detaliată a specificațiilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți ofertanții, precum și lista completă a criteriilor care determină selecția ofertanților și atribuirea

▼B

contractului, inclusiv stimulentele, cum ar fi subvențiile. Aceste specificații se pot referi și la domeniile prevăzute la articolul 6 alineatul (2).

(4) Atunci când cererea de ofertă se referă la capacitatea de producție necesară, trebuie luate în considerare și ofertele de furnizare de energie electrică cu garanții pe termen lung, provenite de la unitățile de producție existente, cu condiția ca acestea să permită acoperirea nevoilor suplimentare.

(5) Statele membre desemnează o autoritate sau un organism public sau privat independent de activitățile de producere, transport și distribuție a energiei electrice, care poate fi autoritatea de reglementare menționată la articolul 23 alineatul (1), care va răspunde de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de cerere de ofertă menționate la alineatele (1)-(4). Atunci când operatorul de rețele de transport este total independent față de alte activități nelegate de rețeaua de transport din punctul de vedere al proprietății, acesta poate fi desemnat ca organismul răspunzător de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de cerere de ofertă. Această autoritate sau acest organism ia toate măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea informațiilor conținute în oferte.

CAPITOLUL IV

EXPLOATAREA REȚELEI DE TRANSPORT*Articolul 8***Desemnarea operatorilor de rețele de transport**

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care dețin rețele de transport să desemneze, pentru o perioadă care urmează a fi stabilită de către statele membre ținând seama de considerente de eficiență și echilibru economic, unul sau mai mulți operatori de rețele de transport. Statele membre asigură faptul că operatorii de rețele de transport acționează în conformitate cu articolele 9-12.

*Articolul 9***Sarcinile operatorilor de rețele de transport**

Fiecare operator de rețele de transport are obligația:

- (a) să asigure capacitatea pe termen lung a rețelei de a satisface cererile rezonabile de transport de energie electrică;
- (b) să contribuie la securitatea aprovizionării prin capacități de transport și o fiabilitate a sistemului adecvată;
- (c) să gestioneze fluxurile energetice din rețea, ținând seama de schimbările cu alte rețele interconectate. În acest scop, operatorul de rețele de transport răspunde de asigurarea unei rețele de energie electrică sigure, fiabile și eficiente și, în acest context, de asigurarea disponibilității tuturor serviciilor auxiliare, în măsura în care această disponibilitate nu depinde de nici o altă rețea de transport cu care este interconectată rețeaua sa;
- (d) să furnizeze operatorului oricărei alte rețele interconectate cu rețeaua sa informații suficiente pentru a asigura siguranța și eficiența exploatarei, dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea rețelei interconectate;
- (e) să asigure un tratament nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai rețelei, îndeosebi în favoarea întreprinderilor conexe;
- (f) să furnizeze informațiile necesare utilizatorilor de rețea pentru accesul eficient la rețea.

Articolul 10

Separarea juridică a operatorilor de rețele de transport

- (1) Atunci când operatorul de rețele de transport face parte dintr-o întreprindere integrată pe verticală, acesta este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul de luare a deciziilor, față de alte activități care nu au legătură cu transportul. Aceste norme nu creează obligația de a separa proprietatea activelor rețelei de transport, pe de o parte, de întreprinderea integrată pe verticală, pe de altă parte.
- (2) Pentru a asigura independența operatorului de rețele de transport menționat la alineatul (1), se aplică următoarele criterii minime:
- (a) persoanele răspunzătoare de gestionarea operatorului de rețele de transport nu pot face parte din structurile întreprinderii integrate de energie electrică, care răspund, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;
 - (b) trebuie luate măsurile adecvate pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor răspunzătoare de gestionarea operatorului de rețele de transport sunt luate în considerare astfel încât să se asigure faptul că au posibilitatea de a acționa independent;
 - (c) operatorul de rețele de transport are competențe de decizie efective, în mod independent față de întreprinderea de energie electrică integrată, în ceea ce privește elementele de active necesare pentru a asigura exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei. Acest fapt nu ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare corespunzătoare, care să asigure protejarea drepturilor de supraveghere economică și de gestionare ale societății-mamă, în privința rentabilității activelor unei filiale, reglementate indirect în temeiul articolului 23 alineatul (2). În special, prezenta dispoziție permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de sistem de transport și să stabilească limitele globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, aceasta nu permite societății-mamă să furnizeze instrucțiuni nici în ceea ce privește operațiunile zilnice de gestionare, nici în ceea ce privește deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea liniilor de transport, care nu depășesc limitele stabilite de planul financiar aprobat sau oricare alt instrument echivalent;
 - (d) operatorul de rețele de transport stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea comportamentului discriminatoriu și asigură monitorizarea corespunzătoare a respectării acestuia. Programul stabilește obligațiile specifice ale salariaților în vederea realizării acestui obiectiv. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate prezintă, al fiecarei trei ani, autorității de reglementare menționate la articolul 23 alineatul (1) un raport anual care cuprinde măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat ulterior.

Articolul 11

Dispecerizare și ajustare

- (1) Fără a aduce atingere furnizării energiei electrice pe baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de rețele de transport, atunci când îndeplinește această funcție, răspunde de dispecerizarea instalațiilor de producție din zona sa și de stabilirea folosirii interconectărilor cu celelalte rețele.
- (2) Dispecerizarea instalațiilor de producție și folosirea interconectărilor se stabilesc pe baza unor criterii care pot fi aprobate de către statul membru și care trebuie să fie obiective, publicate și aplicate în

▼B

mod nediscriminatoriu, care să asigure funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. Criteriile țin seama de ordinea de prioritate economică a energiei electrice provenite de la instalațiile de producție disponibile sau din transferurile prin interconectări, precum și de constrângerile de ordin tehnic ale rețelei.

(3) Un stat membru poate impune operatorului de rețea ca, la dispecerizarea instalațiilor de producție, să acorde prioritate instalațiilor de producție care folosesc surse de energie regenerabile sau deșeuri sau celor de producție combinată de energie electrică și termică.

(4) Din motive de securitate a aprovizionării, un stat membru poate ordona ca instalațiilor de producție care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, să li se acorde prioritate la dispecerizare, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare folosite la producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

(5) Statele membre pot solicita operatorilor de rețele de transport să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea rețelei de transport, în special în capacitățile de interconectare.

(6) Operatorii de rețele de transport achiziționează energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și capacitatea de rezervă în rețeaua lor, conform unor proceduri de piață transparente, nediscriminatorii și bazate pe regulile pieței, de fiecare dată când îndeplinește această funcție.

(7) Normele adoptate de operatorii de rețele de transport pentru echilibrarea rețelei electrice trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, incluzând normele de taxare pentru redevențele care trebuie plătite utilizatorilor rețelei în caz de dezechilibru. Condițiile, inclusiv normele și prețurile, aplicabile prestării de servicii de către operatorii de rețele de transport, se stabilesc în mod nediscriminatoriu și având în vedere costurile, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 23 alineatul (2), și trebuie publicate.

*Articolul 12***Confidențialitatea impusă operatorilor de rețele de transport**

Fără a aduce atingere articolului 18 sau oricărei alte obligații privind divulgarea informațiilor, operatorul de rețele de transport trebuie să păstreze confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial, obținute în cadrul desfășurării activității sale. Informațiile divulgate referitoare la activitățile proprii, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial, trebuie să fie puse la dispoziție în mod nediscriminatoriu.

CAPITOLUL V

EXPLOATAREA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE*Articolul 13***Desemnarea operatorilor de rețele de distribuție**

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care dețin rețele de distribuție sau care sunt răspunzătoare de acestea să desemneze, pentru o perioadă de timp care urmează a fi stabilită de către statele membre ținând seama de considerente de eficiență și echilibru economic, unul sau mai mulți operatori de rețele de distribuție. Statele membre asigură faptul că operatorii de rețele de distribuție acționează în conformitate cu articolele 14-16.

Articolul 14

Sarcinile operatorilor de rețele de distribuție

- (1) Operatorul de rețele de distribuție asigură, în zona sa, securitatea rețelei de distribuție a energiei electrice, precum și fiabilitatea și eficiența acesteia, cu respectarea condițiilor de protecție a mediului.
- (2) În nici o situație, operatorul nu trebuie să facă discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai rețelei, în special în favoarea întreprinderilor conexe.
- (3) Operatorul de rețea de distribuție furnizează utilizatorilor rețelei informațiile de care au nevoie pentru accesul eficient la rețea.
- (4) Un stat membru poate impune operatorului de rețele de distribuție ca, la dispecerizarea instalațiilor de producție, să dea prioritate celor care folosesc surse de energie regenerabilă sau deșeuri sau celor cu producție combinată de energie electrică și termică.
- (5) Operatorii de rețele de distribuție își procură energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și a menține o capacitate de rezervă în rețeaua lor în conformitate cu proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe regulile pieței, atunci când îndeplinesc această funcție. Această cerință nu aduce atingere utilizării energiei electrice achiziționate în temeiul contractelor încheiate înainte de 1 ianuarie 2002.
- (6) Atunci când operatorii de rețele de distribuție răspund de echilibrarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, normele pe care le adoptă în acest scop trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, incluzând reguli de taxare pentru redevențele care trebuie plătite utilizatorilor rețelei în caz de dezechilibru. Condițiile, inclusiv normele și prețurile, aplicabile prestării de servicii de către operatorii de rețele de transport, se stabilesc în mod nediscriminatoriu și având în vedere costurile, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 23 alineatul (2), și trebuie publicate.
- (7) Atunci când planifică dezvoltarea rețelei de distribuție, operatorul de rețele de distribuție are în vedere măsurile de eficiență energetică/gestionare a cererii și/sau producție distribuită care să permită evitarea modernizării sau înlocuirii capacităților.

Articolul 15

Separarea juridică a operatorilor de rețele de distribuție

- (1) Atunci când operatorul rețelei de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată pe verticală, el trebuie să fie independent față de alte activități nelegate de distribuție, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional. Aceste norme nu creează obligația de a separa proprietatea activelor operatorului de rețele de distribuție de întreprinderea integrată pe verticală.
- (2) În plus față de cerințele de la alineatul (1), atunci când operatorul de rețele de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată pe verticală, acesta este independent de celelalte activități nelegate de distribuție, în ceea ce privește organizarea și procesul decizional. Pentru a asigura această independență, se aplică următoarele criterii minime:
 - (a) persoanele răspunzătoare de gestionarea operatorului de rețele de distribuție nu pot face parte din structurile întreprinderii de energie electrică integrate, care răspund, direct sau indirect, de gestionarea cotidiană a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;

▼B

- (b) trebuie luate măsurile adecvate pentru a asigura faptul că interesele profesionale ale persoanelor răspunzătoare de gestionarea operatorului de rețele de distribuție sunt luate în considerare astfel încât să se asigure posibilitatea acestora de a acționa independent;
- (c) operatorul de rețele de distribuție are competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea de energie electrică integrată, în ceea ce privește elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei. Acest fapt nu ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare corespunzătoare, care să asigure protejarea drepturilor de supraveghere economică și de gestionare ale societății-mamă, în privința rentabilității activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul 23 alineatul (2). În special, prezenta dispoziție permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului rețelei de distribuție și să stabilească limitele globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, aceasta nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni privind operațiunile zilnice, nici în ceea ce privește deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea liniilor de distribuție, care nu depășesc limitele stabilite de planul financiar aprobat sau de oricare alt instrument echivalent;
- (d) operatorul de rețea de distribuție stabilește un program de conformitate, care să conțină măsurile luate pentru a garanta excluderea comportamentului discriminatoriu și asigură monitorizarea corespunzătoare a respectării acestuia. Programul stabilește obligațiile specifice ale salariaților pentru realizarea acestui obiectiv. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea respectării programului de conformitate prezintă autorității de reglementare prevăzute la articolul 23 alineatul (1) un raport anual cuprinzând măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat.

Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile alineatelor (1) și (2) întreprinderilor de energie electrică integrate care alimentează mai puțin de 100 000 consumatori racordați sau care aprovizionează mici rețele izolate.

Articolul 16

Confidențialitatea impusă operatorilor de rețele de distribuție

Fără a aduce atingere articolului 18 sau oricărei alte obligații privind dezvăluirea informațiilor, operatorul de rețele de distribuție trebuie să păstreze confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute în cadrul desfășurării activității sale și să împiedice dezvăluirea discriminatorie a informațiilor referitoare la activitățile proprii care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial.

Articolul 17

Operatorul de rețele combinate

Normele de la articolul 10 alineatul (1) și articolul 15 alineatul (1) nu împiedică exploatarea unei rețele combinate de transport și de distribuție de către operatorul unei rețele care este independent, în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu operatorul de rețele de transport sau de distribuție și care îndeplinește cerințele menționate la literele (a)-(d). Aceste norme nu creează obligația de a separa proprietatea asupra activelor rețelei combinate, pe de o parte, de întreprinderea integrată pe verticală, pe de altă parte:

- (a) persoanele răspunzătoare de gestionarea operatorului de rețele combinate nu pot face parte din structurile întreprinderii de electricitate integrate, direct sau indirect răspunzătoare de gestionarea cotidiană a activităților de producere sau furnizare a energiei electrice;

▼B

- (b) trebuie luate măsurile corespunzătoare pentru a asigura faptul că interesele profesionale ale persoanelor răspunzătoare de administrarea operatorului de rețele combinate sunt luate în considerare astfel încât să aibă posibilitatea de a acționa independent;
- (c) operatorul de rețele combinate trebuie să aibă competențe de decizie suficiente, independent de întreprinderea integrată de energie electrică, în ceea ce privește elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelei. Acest fapt nu ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare corespunzătoare, care să asigure menținerea drepturilor de supraveghere economică și de gestionare ale societății-mamă, în privința rentabilității activelor unei filiale, reglementate indirect în temeiul articolului 23 alineatul (2). În special, prezenta dispoziție permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de rețele combinate și să stabilească limitele globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, aceasta nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni privind operațiunile zilnice de gestionare, nici în ceea ce privește deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea liniilor de transport sau de distribuție, care nu depășesc limitele stabilite de planul financiar aprobat sau de oricare alt instrument echivalent;
- (d) operatorul de rețele combinate stabilește un program de conformitate, care să conțină măsurile luate pentru a garanta excluderea comportamentului discriminatoriu și asigură monitorizarea corespunzătoare a aplicării acestuia. Programul stabilește obligațiile specifice impuse salariaților pentru realizarea acestor obiective. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea respectării programului de conformitate prezintă autorității de reglementare menționate la articolul 23 alineatul (1) un raport anual cuprinzând măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat ulterior.

CAPITOLUL VI

SEPARAREA CONTABILĂ ȘI TRANSPARENȚA EVIDENȚELOR CONTABILE

*Articolul 18***Dreptul de acces la evidențele contabile**

- (1) Statele membre sau orice autoritate competentă pe care acestea o desemnează, în special autoritățile de reglementare menționate la articolul 23, au drept de acces la evidențele contabile ale întreprinderilor de energie electrică, în conformitate cu articolul 19, în măsura în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea misiunii lor.
- (2) Statele membre sau orice autoritate competentă pe care acestea o desemnează, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul 23, păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. Statele membre pot prevedea dezvăluirea acestor informații atunci când este necesar, pentru a permite autorităților competente să își exercite funcțiile.

*Articolul 19***Separarea contabilă**

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura păstrarea evidențelor contabile ale întreprinderilor de energie electrică în conformitate cu alineatele (2) și (3).
- (2) Întreprinderile de energie electrică, indiferent de regimul proprietății care le este aplicabil sau de forma juridică, întocmesc, supun spre auditare și publică evidențele contabile anuale, în conformitate cu normele naționale privind conturile anuale ale societăților cu

▼B

răspundere limitată, adoptate în conformitate cu cea de-a patra Directivă 78/660/CE a Consiliului din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul (3) litera (g) (*) din tratat, privind conturile anuale ale anumitor tipuri de societăți (¹).

Întreprinderile care nu au obligația juridică de a-și publica conturile anuale trebuie să țină un exemplar la dispoziția publicului, la sediul lor social.

(3) În evidențele lor contabile, întreprinderile de energie electrică au conturi separate pentru fiecare dintre activitățile de transport și de distribuție, astfel cum li s-ar cere să facă dacă activitățile respective ar fi desfășurate de întreprinderi separate, în vederea evitării discriminărilor, a subvențiilor încrucișate și a denaturării concurenței. De asemenea, acestea trebuie să țină evidențe contabile, care pot fi consolidate, pentru celelalte activități din sectorul energiei electrice, care nu au legătură cu transportul sau distribuția. Până la 1 iulie 2007, acestea au conturi separate pentru activitățile de furnizare către consumatorii eligibili și pentru activitățile de furnizare către consumatorii captivi. Veniturile din proprietatea asupra rețelei de transport/distribuție se menționează în evidențele contabile. După caz, întreprinderile au conturi consolidate pentru alte activități din afara sectorului energiei electrice. Contabilitatea internă include un bilanț și un cont de profit și pierderi pentru fiecare activitate.

(4) Auditul menționat la alineatul (2) constă, în special, în a verifica dacă se respectă obligația de a evita discriminările și subvențiile încrucișate menționate la alineatul (3).

CAPITOLUL VII

ORGANIZAREA ACCESULUI LA REȚEA*Articolul 20***Accesul terților**

(1) Statele membre asigură punerea în aplicare, pentru toți consumatorii eligibili, a unei rețele de acces al terțelor părți la rețelele de transport și de distribuție. Acest sistem, bazat pe tarife publicate, trebuie aplicat, în mod obiectiv și fără discriminare, între utilizatorii rețelei. Statele membre garantează că aceste tarife sau metodele de calcul al acestora sunt aprobate înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 23 și că aceste tarife și metodele de calcul, atunci când sunt aprobate doar metodele de calcul, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.

(2) Operatorul unei rețele de transport sau de distribuție poate refuza accesul în cazul în care se confruntă cu o lipsă de capacitate. Refuzul trebuie motivat și justificat în mod corespunzător, în special avându-se în vedere articolul 3. Statele membre garantează, dacă este cazul și dacă accesul este refuzat, că operatorul de rețele de transport sau de distribuție oferă informații pertinente privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei. Părții care solicită aceste informații i se poate impune plata unei redevențe rezonabile, care să reflecte costul furnizării acestor informații.

(*) Titlul Directivei 78/660/CEE a fost adaptat pentru a lua în considerare renumotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam. Trimiterea inițială se făcea la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(¹) JO L 222, 14.8.1978, p. 11, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2001/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 283, 27.10.2001, p. 28).

Articolul 21

Deschiderea pieței și reciprocitatea

- (1) Statele membre asigură existența următoarelor categorii de consumatori eligibili:
 - (a) până la 1 iulie 2004, consumatorii eligibili prevăzuți la articolul 19 alineatele (1), (2) și (3) din Directiva 96/92/CE. Statele membre publică în fiecare an, până la data de 31 ianuarie, criteriile de definire a acestor consumatori eligibili;
 - (b) de la 1 iulie 2004, toți consumatorii, alții decât cei casnici;
 - (c) de la 1 iulie 2007, toți consumatorii.
- (2) Pentru a evita un dezechilibru în deschiderea piețelor de energie electrică:
 - (a) contractele de furnizare a energiei electrice încheiate cu consumatorii eligibili din rețeaua unui alt stat membru nu pot fi interzise, în cazul în care respectivul consumator este considerat eligibil în ambele rețele implicate;
 - (b) în cazul în care tranzacția menționată la litera (a) este refuzată, deoarece consumatorul este eligibil numai într-una din cele două rețele, Comisia poate obliga partea care refuză, luând în considerare situația de pe piață și interesul comun, să onoreze furnizarea solicitată, la cererea statului membru în care este stabilit consumatorul eligibil.

Articolul 22

Linii directe

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite:
 - (a) tuturor producătorilor de energie electrică și întreprinderilor furnizoare de energie electrică stabilite pe teritoriul lor să alimenteze cu energie electrică propriile unități, filialele și consumatorii eligibili, prin intermediul unei linii directe;
 - (b) oricărui consumator eligibil stabilit pe teritoriul lor să fie alimentat printr-o linie directă de către un producător și de către întreprinderile furnizoare.
- (2) Statele membre stabilesc criteriile pentru acordarea autorizațiilor de construire a liniilor directe pe teritoriul lor. Aceste criterii trebuie să fie obiective și nediscriminatorii.
- (3) Posibilitățile de a furniza energie electrică printr-o linie directă, prevăzute la alineatul (1), nu afectează posibilitatea de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice în conformitate cu articolul 20.
- (4) Statele membre pot condiționa autorizația de construire a unei linii directe fie de refuzul de acces la rețea, pe baza, după caz, a articolului 20, fie de deschiderea unei proceduri de soluționare a litigiilor, în conformitate cu articolul 23.
- (5) Statele membre pot refuza autorizarea unei linii directe, în cazul în care acordarea unei astfel de autorizații ar obstrucționa dispozițiile articolului 3. Refuzul trebuie motivat și justificat în mod corespunzător.

Articolul 23

Autoritățile de reglementare

- (1) Statele membre desemnează unul sau mai multe organe competente care să exercite funcția de autoritate de reglementare. Aceste autorități sunt total independente față de sectorul energiei electrice. Prin aplicarea prezentului articol, acestea au cel puțin

▼B

misiunea de a asigura nediscriminarea, asigurarea unei concurențe efective și funcționarea eficientă a pieței, în special în ceea ce privește:

- (a) normele de gestionare și de atribuire a capacității de interconectare, împreună cu autoritatea sau autoritățile de reglementare a(le) acelor state membre cu care există interconectare;
- (b) orice mecanisme de soluționare a congestionării rețelei naționale de energie electrică;
- (c) perioadele de timp necesare întreprinderilor de transport și de distribuție pentru racordări și reparații;
- (d) publicarea de către operatorii de rețele de transport și distribuție de informații corespunzătoare privind interconectările, folosirea rețelei și alocarea capacităților către părțile interesate, luând în considerare nevoia de a trata datele neagregate ca informații confidențiale din punct de vedere comercial;
- (e) separarea contabilă, prevăzută la articolul 19, pentru a garanta lipsa subvențiilor încrucișate între activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare;
- (f) condițiile și tarifele pentru racordarea noilor producători de energie electrică, pentru a garanta că acestea sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, în special ținând cont în mod corespunzător de costurile și beneficiile diverselor tehnologii bazate pe surse de energie regenerabile, ale producției distribuite și ale cogenerării;
- (g) măsura în care operatorii de rețele de transport și de distribuție își îndeplinesc sarcinile în conformitate cu articolele 9 și 14;
- (h) nivelul de transparență și concurență.

Autoritățile instituite în temeiul prezentului articol publică un raport anual privind rezultatele activităților lor de monitorizare menționate la literele (a)-(h).

(2) Autoritățile de reglementare răspund de stabilirea sau aprobarea, înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor folosite pentru calcularea sau stabilirea:

- (a) condițiilor de racordare și acces la rețelele naționale, inclusiv tarifele de transport și distribuție. Aceste tarife sau metodologii permit realizarea investițiilor necesare în viabilitatea rețelelor;
- (b) condițiilor de prestare a serviciilor de ajustare.

(3) Sub rezerva alineatului (2), statele membre pot prevedea ca autoritățile de reglementare să prezinte organului competent din statul membru în cauză, în vederea unei decizii oficiale, tarifele sau cel puțin metodologiile menționate la alineatul respectiv, precum și modificările de la alineatul (4). În acest caz, organul competent poate aproba sau de a refuza proiectul de decizie prezentat de autoritatea de reglementare. Tarifele, metodele sau modificările acestora se publică împreună cu decizia privind adoptarea oficială. De asemenea, se publică orice refuz oficial al unui proiect de decizie, însoțit de justificarea acestuia.

(4) Autoritățile de reglementare sunt abilitate să solicite ca operatorii de rețele de transport și de distribuție să modifice, dacă este necesar, condițiile, tarifele, dispozițiile, mecanismele și metodologiile menționate la alineatele (1), (2) și (3), pentru a se asigura că acestea sunt proporționale și aplicate în mod nediscriminatoriu.

(5) Orice parte care depune plângere împotriva unui operator de rețele de transport sau de distribuție cu privire la aspectele menționate la alineatele (1), (2) și (4) se poate adresa autorității de reglementare care, acționând ca autoritate de soluționare a litigiului, ia o decizie în termen de două luni de la data primirii plângerii. Această perioadă poate fi prelungită cu două luni atunci când autoritatea de reglementare solicită informații suplimentare. Această perioadă poate fi prelungită

▼B

în continuare cu acordul părții care a depus plângerea. Decizia are efect obligatoriu, în măsura în care nu este anulată printr-o cale de atac.

Atunci când plângerea se referă la tarife de conectare pentru instalații de producție noi de capacitate mare, perioada de două luni poate fi prelungită de către autoritatea de reglementare.

(6) Orice parte lezată și care are dreptul de a prezenta o plângere împotriva unei decizii privind metodologiile, decizie luată în temeiul alineatului (2), (3) sau (4), sau, atunci când autoritatea de reglementare are obligația de consultare în privința metodologiilor propuse, poate să înainteze o solicitare de revizuire, în termen de cel mult două luni sau într-un termen mai scurt, în cazul în care statele membre prevăd acest lucru, după publicarea deciziei sau a propunerii de decizie. Această plângere nu are efect de suspendare.

(7) Statele membre iau măsuri pentru a garanta că autoritățile de reglementare se pot achita de obligațiile menționate la alineatele (1)-(5) în mod eficient și rapid.

(8) Statele membre creează mecanisme adecvate și eficiente de reglementare, control și transparență, în vederea evitării oricărui abuz de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor, precum și a oricărui comportament agresiv. Aceste mecanisme iau în considerare dispozițiile tratatului, în special articolul 82.

Până în 2010, în conformitate cu legea concurenței, autoritățile competente ale statelor membre furnizează Comisiei anual, până la data de 31 iulie, un raport privind pozițiile dominante de pe piață, comportamentul agresiv și anticoncurențial. De asemenea, raportul analizează evoluția structurilor de proprietate și menționează măsurile concrete adoptate la nivel național pentru a asigura o varietate suficientă a actorilor de pe piață sau măsuri concrete adoptate pentru creșterea nivelului de interconectare și concurență. După 2010, autoritățile competente prezintă un astfel de raport la fiecare doi ani.

(9) Statele membre asigură luarea măsurilor corespunzătoare, inclusiv deschiderea unei acțiuni administrative sau a unei proceduri penale, în conformitate cu legislația națională, împotriva persoanelor fizice sau juridice responsabile, în cazul nerespectării regulilor de confidențialitate impuse de prezenta directivă.

(10) În cazul unui litigiu transfrontalier, autoritatea de reglementare care ia decizia este autoritatea de reglementare sub jurisdicția căreia se află operatorul de rețea care refuză utilizarea rețelei sau accesul la rețea.

(11) Plângerile menționate la alineatele (5) și (6) nu aduc atingere recurgerii la căile de atac prevăzute de legislația comunitară sau internă.

(12) Autoritățile de reglementare naționale contribuie la dezvoltarea pieței interne și la crearea condițiilor de concurență loială, cooperând între ele și cu Comisia în mod transparent.

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 24***Măsuri de protecție**

În eventualitatea unei crize subite pe piața energiei și dacă este amenințată securitatea fizică sau siguranța persoanelor, aparatelor sau instalațiilor, ori integritatea sistemului, un stat membru poate lua temporar măsurile de protecție necesare.

Aceste măsuri trebuie să provoace perturbări minime în funcționarea pieței interne, iar domeniul lor de aplicare nu trebuie să depășească ceea ce este strict necesar pentru remedierea dificultăților apărute subit.

▼B

Statul membru în cauză notifică imediat aceste măsuri celorlalte state membre și Comisiei, care poate decide dacă statul membru respectiv trebuie să le modifice sau să le abroge, în măsura în care acestea denaturează concurența și au efecte negative asupra schimburilor comerciale, într-un mod incompatibil cu interesul comun.

*Articolul 25***Monitorizarea importurilor de energie electrică**

La fiecare trei luni, statele membre informează Comisia cu privire la importurile de energie electrică, exprimate în fluxuri fizice, importuri din țări terțe, efectuate pe parcursul celor trei luni anterioare.

*Articolul 26***Derogări**

(1) Statele membre care, după intrarea în vigoare a prezentei directive, pot demonstra că au probleme majore la exploatarea micilor rețele izolate, pot solicita derogări de la dispozițiile relevante din capitolele IV, V, VI, VII, precum și din capitolul III, în cazul microrețelelor izolate, în ceea ce privește renovarea, modernizarea și extinderea capacităților existente, derogări care le pot fi acordate de către Comisie. Aceasta din urmă informează statele membre cu privire la aceste solicitări înainte de a lua o decizie, cu respectarea confidențialității. Această decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Prezentul articol se aplică și pentru Luxemburg.

(2) Un stat membru care, după intrarea în vigoare a prezentei directive, se confruntă cu probleme majore de natură tehnică la deschiderea pieței pentru anumite grupuri limitate de consumatori, alții decât cei casnici, menționați la articolul 21 alineatul (1) litera (b) poate solicita derogarea de la această dispoziție, derogare care poate fi acordată de către Comisie pentru o perioadă de timp de cel mult 18 luni de la data prevăzută la articolul 30 alineatul (1). În orice caz, derogarea încetează la data prevăzută la articolul 21 alineatul (1) litera (c).

▼M2

(3) Estoniei i se acordă o derogare temporară de la aplicarea articolului 21 alineatul (1) literele (b) și (c) până la 31 decembrie 2012. Estonia ia măsurile necesare în vederea asigurării deschiderii pieței proprii a energiei electrice. Acest lucru se realizează treptat pe parcursul perioadei de referință, pentru a se ajunge la o deschidere totală a pieței până la 1 ianuarie 2013. La 1 ianuarie 2009, deschiderea pieței trebuie să reprezinte cel puțin 35 % din consum. Estonia comunică anual Comisiei pragurile de consum care extind eligibilitatea la consumatorii finali.

▼B*Articolul 27***Procedura de revizuire**

În cazul în care, în raportul menționat la articolul 28 alineatul (3), Comisia ajunge la concluzia că, având în vedere maniera efectivă de realizare a accesului la rețea în cadrul unui stat membru – manieră care a permis accesul la rețea nediscriminatoriu, real și nestingherit –, anumite obligații impuse întreprinderilor de prezenta directivă (inclusiv cele legate de separarea juridică a operatorilor de rețele de distribuție) nu sunt proporționale cu obiectivele propuse, statul membru în cauză poate solicita Comisiei să fi exceptat de la obligația în cauză.

Solicitarea este notificată de îndată Comisiei de către statul membru, împreună cu toate informațiile relevante necesare care permit

▼B

confirmarea concluziilor raportului privind asigurarea accesului efectiv la rețea.

În termen de trei luni de la primirea notificării, Comisia ia poziție cu privire la solicitarea statului membru în cauză și, după caz, prezintă Parlamentului European și Consiliului propuneri pentru modificarea dispozițiilor relevante din directivă. În cadrul propunerilor de modificare a directivei, Comisia poate propune exceptarea statului membru în cauză de la cerințele specifice, cu condiția ca statele membre să pună în aplicare măsuri la fel de eficiente, după caz.

*Articolul 28***Raportare**

(1) Comisia monitorizează și analizează aplicarea prezentei directive și prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport general privind evoluția situației, înainte de încheierea primului an care urmează după intrarea în vigoare a prezentei directive și, ulterior, anual. Raportul trebuie să includă cel puțin următoarele elemente:

- (a) experiența acumulată și progresele realizate în crearea unei piețe interne a energiei electrice complete și pe deplin operaționale, precum și obstacolele care mai sunt de depășit în această privință, inclusiv aspecte privind poziția dominantă pe piață, concentrarea în cadrul pieței, comportamentul agresiv sau anticoncurențial și efectul lor în ceea ce privește denaturarea pieței;
- (b) măsura în care cerințele privind separarea juridică și tarifarea, prevăzute de prezenta directivă, au permis asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la rețeaua de energie electrică a Comunității și atingerea unor niveluri de concurență echivalente, precum și consecințele economice, ecologice și sociale ale deschiderii pieței energiei electrice asupra consumatorilor;
- (c) o analiză a aspectelor legate de capacitatea rețelelor și de securitatea aprovizionării cu energie electrică a Comunității, în special situația existentă și previziunile în ceea ce privește echilibrul între cerere și ofertă, având în vedere capacitatea fizică pentru schimburile între zone;
- (d) o atenție specială va fi acordată măsurilor luate de statele membre pentru acoperirea vârfului de cerere și pentru a face față deficitelor unuia sau mai multor furnizori;
- (e) punerea în aplicare a derogării prevăzute la articolul 15 alineatul (2), în vederea unei posibile modificări a pragului;
- (f) o evaluare generală a progreselor realizate în ceea ce privește relațiile bilaterale cu țările terțe care produc și exportă sau transportă energie electrică, inclusiv progresele privind integrarea piețelor, consecințele sociale și de mediu ale comerțului în sectorul energiei electrice și accesul la rețelele acestor țări terțe;
- (g) necesitatea unor dispoziții care nu au legătură cu dispozițiile prezentei directive și a căror adoptare s-ar putea dovedi necesară în vederea armonizării;
- (h) modul în care statele membre au aplicat în practică cerințele privind indicarea surselor de energie, menționată la articolul 3 alineatul (6) și modul în care au fost luate în considerare eventualele recomandări ale Comisiei în acest sens.

După caz, raportul poate formula recomandări, în special în ceea ce privește domeniul de aplicare și dispozițiile de etichetare, printre care, de exemplu, modul în care se face trimitere la sursele de referință existente și conținutul acestor surse, precum și, în special, recomandări privind modul în care informațiile privind impactul asupra mediului, cel puțin sub aspectul emisiilor de CO₂ și al deșeurilor radioactive rezultate din producerea de energie electrică din diverse surse de energie, pot fi

▼B

transmise în mod transparent, ușor de accesat și comparabil pe tot teritoriul Uniunii Europene și privind modul în care ar putea fi raționalizate măsurile luate de statele membre pentru controlul exactității informațiilor oferite de întreprinderi, precum și măsurile destinate să contracareze efectele negative ale dominării și concentrării pieței.

(2) La fiecare doi ani, raportul prevăzut la alineatul (1) conține și o analiză a diferitelor măsuri luate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, împreună cu o examinare a eficacității acelor măsuri, în special a efectelor lor asupra concurenței pe piața energiei electrice. După caz, acest raport poate formula recomandări referitoare la măsurile care trebuie luate la nivel național pentru a atinge standarde înalte de serviciu public sau măsuri menite să împiedice protecționismul.

(3) Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului, până la 1 ianuarie 2006, un raport detaliat care descrie progresele înregistrate cu privire la crearea pieței interne a energiei electrice. Raportul examinează în special:

- dacă există acces nediscriminatoriu la rețea;
- dacă sistemul de reglementare este eficace;
- dezvoltarea infrastructurii de interconectare și situația în ceea ce privește aprovizionarea cu energie electrică în Comunitate;
- în ce măsură întreprinderile mici și consumatorii casnici beneficiază pe deplin de avantajele deschiderii pieței, în special în ceea ce privește respectarea standardelor referitoare la serviciile publice și serviciile universale;
- în ce măsură piețele sunt deschise efectiv concurenței, inclusiv aspectele legate de poziția dominantă pe piață, concentrarea pe piață și comportamentul agresiv sau anticoncurențial;
- în ce măsură consumatorii își schimbă efectiv furnizorul și renegociază tarifele;
- evoluția prețurilor, inclusiv a prețurilor de furnizare, în raport cu gradul de deschidere a pieței;
- experiența dobândită de aplicarea directivei, în ceea ce privește independența reală a operatorilor de rețele în cadrul întreprinderilor integrate pe verticală și dacă au fost puse la punct și alte măsuri, în afară de independența funcțională și separarea contabilă, măsuri care să aibă un efect echivalent separării juridice.

După caz, Comisia prezintă propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special pentru garantarea unor standarde înalte în domeniul serviciilor publice.

După caz, Comisia prezintă propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special pentru garantarea independenței depline și efective a operatorilor de rețele de distribuție, înainte de 1 iulie 2007. Dacă este necesar, aceste propuneri, în conformitate cu legea concurenței, se referă și la măsuri privind poziția dominantă pe piață, concentrarea pe piață și comportamentul agresiv sau anticoncurențial.

Articolul 29

Abrogare

Directiva 90/547/CEE se abrogă cu efect de la 1 iulie 2004.

Directiva 96/92/CE se abrogă cu efect de la 1 iulie 2004, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere și aplicare a prezentei directive. Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de concordanță din anexa B.

Articolul 30

Punerea în aplicare

- (1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 19 februarie 1999. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.
- (2) Statele membre pot amâna punerea în aplicare a articolului 15 alineatul (1) până la 1 iulie 2007. Această amânare nu aduce atingere cerințelor prevăzute la articolul 15 alineatul (2).
- (3) Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Articolul 31

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 32

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

ANEXA A

Măsuri de protecție a consumatorilor

Fără a aduce atingere reglementărilor comunitare privind protecția consumatorilor, în special Directivelor 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹) și 93/13/CE a Consiliului (²), măsurile prevăzute la articolul 3 urmăresc să garanteze consumatorilor finali:

- (a) dreptul la un contract cu furnizorul de energie electrică, care să specifice:
- identitatea și adresa furnizorului;
 - serviciul furnizat, nivelurile de calitate a serviciului oferit, precum și termenul necesar pentru racordarea inițială;
 - după caz, tipurile serviciilor de întreținere oferite;
 - mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele aplicabile și redevențele de întreținere;
 - durata contractului, condițiile de reînnoire și întrerupere a serviciilor și a contractului, existența unui drept de denunțare a contractului;
 - compensațiile și formulele de rambursare aplicabile în caz de nerespectare a nivelurilor de calitate a serviciilor prevăzute prin contract și
 - modalitățile de lansare a procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu litera (f).

Condițiile contractelor trebuie să fie echitabile și bine cunoscute din timp. În orice caz, aceste informații trebuie furnizate înainte de încheierea sau confirmarea contractului. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile menționate anterior sunt comunicate, de asemenea, înainte de încheierea contractului;

- (b) notificarea în timp util cu privire la intenția de modificare a condițiilor contractuale și informarea cu privire la dreptul de a denunța contractul în momentul notificării. Furnizorii de servicii își anunță de îndată abonații despre orice majorare a tarifelor, într-un termen adecvat și, în orice caz înainte de sfârșitul perioadei de facturare normală după intrarea în vigoare a majorării. Statele membre garantează consumatorilor dreptul de denunțare contractul în cazul în care nu acceptă noile condiții notificate de către furnizorul de energie electrică;
- (c) primirea de informații transparente privind prețurile și tarifele practicate, precum și privind condițiile generale aplicabile referitoare la accesul la serviciile energie electrică și utilizarea lor;
- (d) oferirea unei game largi de modalități de plată. Orice diferență privind condițiile generale reflectă costurile pentru furnizor ale diferitelor sisteme de plată. Condițiile generale trebuie să fie echitabile și transparente. Ele trebuie prezentate într-un limbaj clar și ușor de înțeles. Consumatorii trebuie protejați împotriva metodelor de vânzare necinstite sau care pot induce în eroare;
- (e) faptul că nu sunt nevoiți să plătească o taxă la schimbarea furnizorului;
- (f) posibilitatea de a beneficia de proceduri transparente, simple și ieftine pentru soluționarea reclamațiilor. Aceste proceduri trebuie să permită soluționarea echitabilă și rapidă a litigiilor, însoțită, acolo unde este cazul, de un sistem de rambursare și/sau compensare. Aceste proceduri trebuie să respecte, atunci când este posibil, principiile enunțate în Recomandarea 98/257/CE a Comisiei (³);
- (g) atunci când au acces la serviciile universale, în conformitate cu dispozițiile adoptate de statele membre în aplicarea articolului 3 alineatul (3), informarea lor cu privire la drepturile pe care le au în materie de servicii universale.

(¹) JO L 144, 4.6.1997, p. 19.

(²) JO L 95, 21.4.1993, p. 29.

(³) JO L 115, 17.4.1998, p. 31.

ANEXA B

Tabel de concordanță

Directiva 96/92/CE	Prezenta directivă	
Articolul 1	Articolul 1	Domeniul de aplicare
Articolul 2	Articolul 2	Definiții
Articolul 3 și articolul 10 alineatul (1)	Articolul 3	Obligații de serviciu public și protecția consumatorului
—	Articolul 4	Monitorizarea securității aprovizionării
Articolul 7 alineatul (2)	Articolul 5	Cerințe tehnice
Articolele 4 și 5	Articolul 6	Procedura de autorizare pentru noile capacități
Articolele 4 și 6	Articolul 7	Cererea de ofertă pentru noile capacități
Articolul 7 alineatul (1)	Articolul 8	Desemnarea operatorilor de rețele de transport
Articolul 7 alineatele (3)-(5)	Articolul 9	Sarcini ale operatorilor de rețele de transport
Articolul 7 alineatul (6)	Articolul 10	Separarea juridică a operatorilor de rețele de transport
Articolul 8	Articolul 11	Dispecerizare și ajustare
Articolul 9	Articolul 12	Confidențialitatea impusă operatorilor de rețele de transport
Articolul 10 alineatele (2) și (3)	Articolul 13	Desemnarea operatorilor de rețele de distribuție
Articolul 11	Articolul 14	Sarcinile operatorilor de rețele de distribuție
—	Articolul 15	Separarea juridică a operatorilor de rețele de distribuție
Articolul 12	Articolul 16	Confidențialitatea impusă operatorilor de rețele de distribuție
—	Articolul 17	Operatorul de rețele combinate
Articolul 13	Articolul 18	Dreptul de acces la evidențele contabile
Articolul 14	Articolul 19	Separarea contabilă
Articolele 15-18	Articolul 20	Accesul terților
Articolul 19	Articolul 21	Deschiderea pieței și reciprocitatea
Articolul 21	Articolul 22	Linii directe
Articolul 20 alineatele (3)-(4) și articolul 22	Articolul 23	Autoritățile de reglementare
Articolul 23	Articolul 24	Măsuri de protecție
—	Articolul 25	Monitorizarea importurilor de energie electrică
Articolul 24	Articolul 26	Derogări
—	Articolul 27	Procedura de revizuire
Articolele 25 și 26	Articolul 28	Raportarea
—	Articolul 29	Abrogări
Articolul 27	Articolul 30	Punerea în aplicare
Articolul 28	Articolul 31	Intrarea în vigoare
Articolul 29	Articolul 32	Destinatari
	Anexa A	Măsuri de protecție a consumatorilor